

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rais.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

ROSSI.

Dinou anys endarrera se presentava per primera vegada davant del públich de Barcelona. Desconegut al principi, apenas tenia entrades en lo teatro; pero á las pocas funcions, degut en bona part als esforços de la premsa, dels quals correspon molta gloria al nostre antecessor *Lo noy de la mare* y al llapis del inolvidable Padró, lo célebre actor italiá recullia á mans plenas los fruits de son geni.

Quin entusiasme tant inmens vá promoure! A Barcelona no 's parlava més que de 'n Rossi y de 'n Shakespeare, de 'n Shakespeare y de 'n Rossi. *Otelo*, *Hamlet*, *Lo mercader de Venecia* eran creacions que 's revelavan per primera vegada davant dels ulls asombrats del públich. A Shakespeare no 'l coneixian més que una dotzena de literats. A Rossi no se 'l imaginava ningú, y per lo mateix vá sorprendre, vá maravellar á tothom.

Desseguida las funcions ván contarse per plens y per triunfos; ván ferse ovacions inmensas y al anarse'n en Rossi, deixava un recort inolvidable que quedava com un terme de comparació per medir als demés actors que darrera d' ell havian de venir á solicitar los aplausos del públich barceloni.

La mida es colossal, y fins are cap més actor que ha volgut interpretar á Shakespeare, ha pogut arribarhi. Aquesta gloria estava reservada al mateix Rossi, dinou anys després de aquellas gloriosas vetlladas.

En Rossi de avuy es assombrós, com assombrós era en Rossi de aquell temps. Entenémnos: no es enterament igual, porque aixó seria contrariar las lleys de la naturalesa; pero no importa, es assombrós.

Llavors estava en l' esclat de las facultats; jove, guapo, arrogant, simpálich, dotat de una véu purissima que tenia tot lo registre de matisos y gradacions, era un actor complert. Avuy se 'ns presenta més gros y ab la véu una mica opaca... Pero y qué? ¿Que per ventura ser actor dramálich consisteix únicament ab possehir un conjunt de facultats naturals?

No, quedí aixó reservat per l' artista lirich que té tota la fortuna en la gargamella y perduda la véu, perdut l' artista. La primera condició del actor dramálich es lo talent, es la divina facultat de assimilarse 'l personatje que representa y de sentir y fer sentir lo que diu y lo que fá. Y en aquest punt Rossi es assombrós com ho era ahir, com ho será sempre.

Per aixó havém dit que avuy encare arriba á la mida, y que solzament ell pot compararse ab ell.

Escrich aquestas ratllas sortint de véureli l' *Otelo*, impresionat fins al fons de l' ánima.

Quan Shakespeare vá escriure aquesta obra colossal havia de pressentir al célebre actor italiá. No pot do-

narse un drama més apropósit per un actor com en Rossi, ni un actor més apropósit per un drama com *Otelo*.

Shakespeare es lo Miquel Àngel del teatro: las sévas concepcions son colossals. Si alguna cosa m' estranya, es que aquest geni potent, plé de llum, inmens com un espay sens limits, vaja neixe y vaja escriure embolcallat entre las brumas de Inglaterra.

Shakespeare no pinta personatjes; pinta gegants. Tot en ell es geganti; la concepció, las ideas, las imatjes, las passions... Tot es geganti y tot es humá. Per aixó 'ns interessa y 'ns domina per complert. Per aixó las obras de aquest colós del teatro no passarán de moda com tantas altres que s' aplaudeixen avuy y demá s' olvidan: per aixó viuran mentres visca l' humanitat.

Otelo es la personificació dels zelos, la passió més cega de totes. Shakespeare ha fet moro al seu héroe, volent que ni las trabas de la educació, ni las del temperament enfrenessin la tempestat colossal que 's desfá pavorosa dintre del ánima del personatje. Una donzella tendre y delicada s' enamora de aquest moro y fuig de la casa paterna per casarse ab ell. Quin contrast més natural! La debilitat enamorantse de la virilitat y de la forsa! Lo pare de Desdémóna irritat contra la séva filla, llença 'l primer germen de la terrible passió que ha de devorar lo cor del amant. «La filla qu' enganya al seu pare podrá enganyar també al marit». *Otelo*, felis llavors, no créu res de aixó; pero més tart las pérfidas insinuacions de Yago, un malvat com tants n' hi ha en lo mon que fá mal per fer mal, encenen en son esperit la foguera que ha de consumirli las entranyas, cegarli la vista y la rahò, fins al extrém de ferli sacrificar cruelment al ser que més adorava.

La manera com los zelos s' infiltran en *Otelo*, la manera com se desenvolpan, creixen, pugnan y desbotan es verdaderament genial. Després de Shakespeare ja cal que ningú més pinti semblant passió. Tot lo que 's fassa será mesquí. Podrá haverhi més delicadesa de cisellat, pero no hi haurá may la grandesa, la majestat, la immensitat del geni.

Donchs bè: *Otelo*, lo gran *Otelo* de Shakespeare es Rossi y ningú més.

Desde que surt y escolta ab sanch freda las irritadas paraulas de un pare ofés; quan davant del Dux y del concell explica de una manera ingénua y delicada 'l naixement del amor de Desdémóna; quan l' abraça plé de amor al desembarcar á Xipre, y més tart, quan de nit, surt tothom als crits de una batussa de soldats, y 'l moro cubreix galantment ab la capa 'l cós delicat de la séva esposa, no pot donarse en tot una expressió més pura, més poética, més amorosa, que la qu' emplea 'l gran artista.

En l' acte tercer, las paraulas de Yago infiltran la ponsonya dels zelos en l' esperit del personatje, y la passió 's vá formant entre duptes y tormentos. Rossi

pateix y fá patir. Impossible expressar millor las torturas de la incertitut. Vè l' acte quart, las apariencias semblan realitats, y la tormenta estalla pavorosa: Rossi está terrible. Y en l' acte quint, perfectament presentat, quan *Otelo* estrangula a la séva esposa, fá posar la pell de gallina y quan, convenut del seu error, se degolla, l' efecte artístich es tant poderós, que 'l teatro estalla, com si l' espectador sentís lo fil de la daga en son propi coll.

¡Oh poder del geni!

Rossi es un actor que s' escapa al anàlisis. Impresiona massa. La crítica davant d' ell s' ha de donar per vensuda y convertirse en admiració.

Pero diguem una cosa:

Interessar ab obras del dia, escritas en llenguatje corrent ¿qué significa? La ficció está tant immediata á la realitat que l' efecte es sempre segur. Lo gran qué, la pedra de toch per un actor es apoderarse de aquellas concepcions colossals que no tenen espay circumscribit, ni forma convencional, ni limits, ni condicions de actualitat; fòndres ab los seus personatjes y donarlos moviment, realitat y vida.

Aixó es lo que fá lo célebre Rossi: no es tant sols un intérprete, es un complement de Shakespeare: no es un actor natura, sinó un actor sobrenatural: no es un talent, es un geni. En lo seu treball es ell y ningú més y no tindrà may qui l' iguali.

La companyia 'l secunda ab verdadera discreció. La Belli Blanes es una dama ingénua, que diu y expressa ab íntim sentiment. L' actor encarregat de Yago, magistral. Los demés cada hù en lo seu lloch.

L' apuntador de aquesta excelent companyia déu haverse declarat en *huelga*.

J. R. R.

ECOS MORISCOS.

II.

Lo mar se belluga com si 'l gronxessin, iluminantlo la lluna que sembla que s' haja escapat d' algun turbant.

Lo vent fá fer *juli* á las palmeras y 'ls cocos tocants 'ls uns ab los altres fan soroll de carabassa.

Los edificis morunos d' Alger están embolcallats per la foscor de la nit. Tot y sent al Africa no 's véu ni un moro. ¿Eh qu' es estrany?

Mes d' una casa próxima al mar ne surt un balto: déu anar d' amagatolis que ha sortit ab molt tiento.

Mirémlo com cal per coneixe 'l género. Segueix dret á la platja aturantse á cada moment po'ser per mor dels ulls de poll y mirant enrera per por de que 'l segueixin ó per buscar algo, fins que 's para sola una

palmera y la lluna que ilumina aquell tros nos dona a coneixer que 'l subjecte nocturno es una mora.

Y no es mala la minyona! Déu ser potser d' algun moro lleig y farrenyo; ¡malaguanyadal!

Assentada qu' es a terra, 's tréu una sabatilla y forfolant per dintre, 'n tréu una carta. Déu ser del xicot.

— ¡Pobre Mamet, diu ella: ha omplert tot un quadernillo de quarto y jo 'm queixava de que no m' escribia! M' estima com un papanatas y a fé de mora de bé que l' hi pago ab la mateixa monedal Com té un istil més dols que l' aygua dels cocos y més tendre que 'l meu amor, no 'm canso de llegirla. Casi la sè de cor.

Y torná a llegir:— «Pinturera sultana del serrallo del meu cor, fresquivol palmera del desert de Sarriá, huri del paradís, més caya que las altras ab to'as sas moixigangas, escolla a aquest moro que sabs que l' estima y que per tú es capás de fer qualsevol ximpleria.

»Alabat siga Alá y tota sa parentela, desde que 't conegui ab aquesta carona que Alá n' hi dó y 'l teu t po de reina de comedia, no havia sabut lo qu' era amor, y aquest que ja 'm domina com si fós un bastaix de la Ribá, 'm dona ánimos per fer carrera.

» ¡Vaya si 'n faré! May lo meu bras que sempre ron-sejava havia treballat ab tal delit; may la méva má havia tret tant llustro del treball y tant partit del material.

»Ja no soch 'l qu' era, engrescadora mora, y dono gracias al profeta que no siguis filla d' un patxá ni quant menos d' una casa de senyors; tots sabem que tos pares eran uns pela-canyas que feyan rosaris de pinyols de datil pels cristians; la distancia que 'ns separa es ja poca; lo teu amor m' ha portat una colla de parroquians cristians a qui enllustro las botas pues que 'ls moros ja sabs que no 'n gastém.

»Antes passava las nits somiant plats de monjetas; mes are las passo somiant dolsos quadros en los que hi fas de primera part, ajessat sota una palmera que tinch senyalada en un recó dels glaciés.

»En fi carquinyoli del forn de S. Jaume, quan tingui la butxaca del jayque plena de cacau per llogar un camell per fugir tots dos, pues ja deixo al teu pesquis compendre que no 'n tindria prou per desempenyarte, seré 'l més felis dels moros»...

—Pel turbant de Mahoma que me las pagarás totas plegadas! ¿Hont se 's vist fugir de casa per anarte'n a llegir cartas d' algun mandria?

Lo qui aixis parlava era un moro com un S. Pau que 's cuydava de las mossas del serrallo de Rafal-bac-Allá y que havia sortit a buscar la mora boy menjant datils com si fossen cacauhets.

—No 'm descubreixis Pamut, li digué la mora mirantlo d' una manera trastocadora.

—No 'm parlis que 'm farás fé un bunyol.

— ¡Pamut!

—No 'm sonsaquis, trosset de pasta del serrallo.

—Fugim tots dos moro dels meus somnis.

—Y qué farém si fuim? ¿Cóm ens guanyarém las caixaladas?

—Tú podrás tocá l' orga y jo ensenyaré de ballar a un parell de micos y 'ns la camparém: aixis com aixis pensava fugir de casa 'l Rafal-bac-Allá.

—Ja está dit y per la méva pipa que la bilis del Profeta cayguí sobre nosatres si no vivim com dos sultans.

Y se n' entraren a la casa per fer lo farsell de la roba y 'l moro emportarse'n la pipa del centro de sala y montant cama assí cama allá ell y la mora en un caball, se las guillaren deixant al moro Rafal-bac, dormint ab las moras més nyaps, y al pobre Mamet escribint lo segon quadernillo de cartas.

MISTER JOHNSON.

UN BATEIG.

QUADRO DE CIUTAT.

Lo segon pis d' una casa del carrer de Sant Vicents está plé del tot. La sala del davant está enterament ocupada per donas que contemplan com la llevadora enfaixa y guarneix a la criatura que 's desfá en una mar de llágrimas.

—Será fort de geni—diu la senyora Madrona qu' es la que la vesteix y per lo tant la llevadora.

—Y tant!—responen a coro totas las espectadoras.

— ¡Que m' agradan quan son petits!—exclama una noya joveneta tot pegant una mirada a allí ahont son los homes com volguent dir: pero encara m' agradan més quan son grans!

— ¡Ay fillal!—diu una casada; si 'ls hagués de tenir tot lo dia: are múdals, are réntals y are destorbat per bressarlos, de segú que no l' hi agradarian tant.

—Ja ho pot bé dir—exclama la senyora Madrona tot picant ab lo taló de la botina en senyal d' impaciencia.

—Si, espliquim'ho a mi; quan vaig teni 'l Sendo, que va sé 'l primé, vaig sabé 'l pá que s' hi dona; no més ho pot dir la que ho ha passat; y are figuris que n' he tingt sis; ja véu si 'n puch donar rahó.

—Jo no ho puch dir aixis—diu un tipo un poch passat que no s' havia pogut casar may.

Al cap d' un rato de pausa, la llevadora que 's coneix que dú pressa, no podentse aguantar més, pregunta:

— ¿Encare no son aquí 'ls cotxes?

—No poden tardar gayre—respon 'l Ton (qu' es lo pare de la criatura y qu' en aquell moment entraba a la sala), perque sobre tot 'ls hi encarregat que siguesen puntuals.

—Oh, es que encare tinch un altre bateig al carrer Mitjá, y ja véu que d' aquí allá baix hi tinch un desterro.

—Noy, surt al balcó a véure que fan.

A tot aixó la criatura comensa a plorar com protestant de que 'l fassin estar tant temps engorronat d' aquella manera, y juntant als plors y xiscles las conversas de totas las circunstáncies (que sembla que s' hajin possat de punt a véure qui fará aná més la llengua) y las riallas y enrahonaments dels homes (que com que no hi caben tots a la sala, s' han quedat al recibidor), s' arma allí tal mercat de Calaf, que la partera 'ls ha de demanar per favor que callin ó al menos que no cridin tant.

A aquesta ordre tothom fá muixoni; hasta la criatura, que sembla haver comprés que 's queixan ab rahó.

Pero poch dura aquest intermedi.

— ¿Qué ja es aquí 'l padri?—pregunta la llevadora trencant aquell silenci.

—Si, ja fa estona—s' apressura a dir la padrina que resulta ser la seva promesa.

—Calli que 'l cridaré. Pepet, vina que la senyora Madrona 't demana;—aixó ho diu una del rotllo que es la seva mare.

—Ah, celebró de conéixe'l—diu la llevadora fent una rialla.

— ¡Igualment—respon lo jove tornantse un poch vermell.

—Veyám si aguantará bé la criatura; no l' aprehi massa, oh, y sobre tot ja cal que escolti bé las obligacions que l' hi llegirán perque...

—Los cotxes!—diu en Ton—ja trucan a baix.

— ¡Gracias a Déu!—exclama la senyora Madrona tot alsantse, trencant la conversa y llsentant un sospir com si l' hi passés alguna pena. Y sense més compliments passant pel mitj de tothom y seguida de la padrina, comensa a baixar l' escala seguintla tots los demés.

En totas las botigas y alguns pisos del carré hi ha 'ls vehins mirant y critiquejant aixó y alló y aquest y aquell altre.

Los cotxes arrenca y cap a la Catedral.

—Senyó padri, al costat de la padrina, aixis, Mare de Déu,—diu la senyora Madrona tot entrant a l' iglesia.

— ¿Ja hi som tots?—pregunta 'l Ton pegant un vista-so a la comitiva.

—Si, si—responen alguns.

—Donch, apa, entremhi.

La llevadora s' assenta al esglaó d' aquell altar que batejan comensat a despullar la criatura; vé 'l capellá y comensa la cerimonia batejantne set ó vuit en un plegat. Alguns del homes van a donar un vol per l' iglesia, com si may l' haguessen vista y ab un «senyó padri que sigui l' enhorabona» dat pels escolans, s' acaba l' acte.

Y tots plegats surten cap a fora; 'l padri reparteix alguns quartos entre 'ls pobres qu' esperan a la porta y ab lo mateix ordre de quan han vingut, se fican als cotxes que 's dirigeixen a dar una volta per la Rambla.

—Vaja, ja está tot llest—diu la mare del padri que, junt ab unas quantas donas més s' han quedat per arreglarho tot.

La taula ab las alas obertas, casi ocupa tota la sala y afeginthi las cadiras que la voltan, ab prou feynas queda pueste per passar. Dos grossos tortells col·locats un a cada extrém de la taula; al mitj una safata de confits; unas quantas ampollas de vi bó y altras tantas d' orxata constitueixen lo refresch.

—Ja son aquí, ja son aquí—diu una de las donas que havia sortit al balcó.

— ¡Senyor padri, senyor padri!—crida la quitxalla a baix al carrer. Aquest los hi tira uns quants confits y tota la colla comensa a pujar al ris.

—Vamos, ja 'l té batejat—diu la llevadora tot entrant al quarto de la partera seguida de las altras donas que preguntan com se troba.

La padrina agafant la criatura, 'n fá entrega a la mare, recitant tot aque-la lletania que 's acostuma.

—Apa que la xocolata está abocada y 's refreda.

—Apa, sense compliments,

Tothom s' assenta a taula y comensan a menjar.

Lo padri y la padrina a cap de taula; a la dreta la senyora Madrona (que pren lo xocolate ab quatre esgarrapadas y s' emporta un mocador de confits, perque com ja ha dit, encare té d' aná al carrer Mitjá). Després van seguint tots los demés y fins n' hi ha que no hi caben y han de menjar ab lo plat a la má. Y aixis ab alegria van despatxant los tortells y vuydant las ampollas, fins que 'l Ton veient la gresca que s' arma y

tement que fassin mal de cap a la malalta, 'ls fá pujar a jugar a dalt del terrat.

—Si, si, al terrat—responen tots; y ab quatre salts hi pujan. Un cop a dalt comensan a jugá a fet ó a prenas, fins que passant un orga pel carré, aprofitant l' ocasió, s' arman unas quantas parejas y comensan a ballar, coronant dignament la festa.

Al últim comensa a ferse fosch; tots baixan al pis a despedirse de la partera y ab lo seu corresponent mocadoret de confits van desfilant cada hú a casa seva, dant l' enhora bona al padrins y desitjant tota classe de felicitats a la familia.

BONIFACI MALCARAT.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Lo *Principal* ab en Rossi s' endú la palma. Per lo mateix nos ocupém de aquest célebre actor en article especial, perque un cop d' ull no bastaria per véurel.

Rossi es un artista monumental. Vajin a admirarlo.

Lo *Circo* ha inaugurat la companyia lirica.

La major part dels artistes que componen la companyia lirica eran ja coneguts del públich de Barcelona per haver treballat en lo *Retiro* y fins en lo gran teatro del *Liceo*.

Per consegüent podém molt bé estarnos de parlar d' ells de un a un, perque ja ho havém fet altras vegadas y en aquestas materias no 'ns agrada repetir.

Unicament devém fer menció d' Ella.

Ella es Ella Russell, aquell rossinyol nort-americá

que tant bons recorts y tantas ganas de tornar-lo a sentir havia deixat en lo *Bon Retiro*. Es una artista que té grans condicions y alguns defectes, tant més sensibles quant l' hi seria molt facil corretjirlos.

Lo públich l' aplaudeix ab entusiasme. Está enamorat y ab rahó de la seva véu simpática y esmerada emissió, de la execució ágil y neta. En cambi introduheix algunas variacions en lo cant y algunas vegadas retarda 'l compas. Ja véu que aixó no l' hi costaria res remediarmo.

En lo *Faust* varem tenir ocasió de aplaudir a la Vazquez, que fá una Margarida molt discreta; los demés artistes, en Maurelli, en Bachs y en Paoletti y la senyoreta Gasull van portarse bé.

Lo que ha de fer l' empresa es donarnos obras novas. Pit y fora y endavant.

Pregui exemple del *Liceo*. Ab roba vella 'l teatro vuit que ni 'ls propietaris, ni 'ls que hi entran de arrós se prenian la pena de anarhi. En cambi ab lo *Mefistófele* ¡quins plens! Semblava que ho donessin.

De totas maneras, la companyia del *Circo* es molt complerta y a dos ralets l' entrada qu' es lo que costa, hem de confessar la veritat: l' espectacle es massa bó.

Los demés teatros segueixen ab las obras de sempre. La *Judith a Romea*; al *Tivoli* la *Revista de Barcelona*; haventse donat una funció a benefici dels autors de aquesta obra. Al *Circo ecuestre*, *Tancredi* y *Donna Juanita*.

Donna Juanita per la célebre Franceschini; aixis ho diuhen los cartells.

¡Célebre! Al debutar vá demanar l' indulgencia del públich, declarant que havia perdut la véu. Y avuy ja es célebre...

Verdaderament, no deixa de serho l' artista que sense véu, arriba a omplir lo teatro cent vint vegadas.

N. N. N.

LO SERMÓ.

¡Quina prédica més bona ha fet lo senyor rector! No hi ha hagut sols una dona que pogués contenir 'l plor.

Ha parlat ab la veu forta y ab extremats ademans de las que de porta en porta murmuran dels seus germans.

No més una no plorava, no més una ab lo cap ait al rector se l' escoltava no fent del sermó cabal.

Y aixó ho ha vist tot lo poble sorprés del atreviment d' ohir la paraula noble del rector sens ferne esment!

Be prou al sortir d' ofici del mateix parla tothom dihentse tots ab molt desfici a cau d' orella 'l seu nom.

Y quan ella n' surt riolera tots los altres li obran pas, y callan... mes de darrera tornan a explicarse i cas.

—De segur que es condemnada, r o te pas de Déu pei dól... Y es mal vista y inmururada per no esco.tarse 'l sermó.

BLANCA NEGRE.

ESQUELLOTS.

Deyan que 'ls conservadors serian més puntuals que 'ls fusionistas: que las sessions del Ajuntament començarian a las tres en punt.

En efecte, l' últim dimars eran las cinch bèn tocadas quan començava la sessió.

En ella ván ser fusellats uns quants arcaides de barri, y aquí paz y después gloria.

Avuy l' art de destituir está de moda.

Los gobernadors destituint ajuntaments; los ajuntaments destituint arcaides de barri, y quan siga l' hora 'ls arcaides de barri destituirán electors, etc., etc.

¡Oidá! ¡Oidá!
que duri tant com puga,
¡Oidá! ¡Oidá!
bè prou s' acabarà.

Hi rebut una fulla impresa á Lleyda, en la qual uns doscents vebins del poble de Torms, homes, donas y criaturas «PROTESTAN (ab lletres grossas) con la mayor energia de su ánimo contra los errores, falsedades y sendos disparates con torpe mano ensartados en el periódico que se publica en Barcelona con el título de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, n.º 256: en cuya segunda plana, primera columna, bajo el epigrafe: *Lo Banch de Torms se leen falsissimos supuestos, etc., etc.*»

Més avall diu que 'l rector de Torms «jamás ha consentido ni consentir puede que el desórden impere un solo momento en la casa pacífica del Señor, sin que le arredren un ápice los mal reprimidos deseos de unos pocos que, bajo detestable anónimo, propalan calumnias viles, por medio de un periódico que no lee persona alguna católica, ni siquiera de buen gusto.»

¿Reparan quina humilitat, quina mansuetut, quin esperit més cristià, quin llenguatge més celestial empla 'l celebre rector de Torms, quan se vol ventar las moscas per boca dels seus feligresos?

Qualsevol se pensaria que LA ESQUELLA DE LA TORRATXA se l' hi anat á séure al banch objecte de la discórdia.

No, senyor rector: es inútil que vinga tot lo remat dibent mentidetas, que vo-té absoldrà en lo confesionario: es inútil que l' heréu que defensava la part de banch que l' hi corresponia després s' haja retractat, baix las amenssas de alguns llanuts de aquells que còtan; LA ESQUELLA DE LA TORRATXA no t'è perqué rectificar lo que ha dit obehint á bons informes, y avuy méns que may, perque la cosa en sí insignificant, no valia la pena de pèndresela tant á la valenta.

¿No sab lo que dirá 'l públich? Que qui ha fet aquesta protesta tant destrempada, era capás de moure aquell escándol sobre 'l banch de la iglesia.

Ni més ni menos.

Llegeixo:

«Ha arribat á Madrid una caixa plena de condecoracions alemanas per funcionaris públichs de Valencia, Barcelona, Madrid y altres punts que visitá 'l Kronprinz en son viatge p-r Espanya.»

Sr. Rius y Taulet si es capás de alegrarse, alegris,

Que en mitj de tanta amargura lo príncep, per lo que 's véu t'è á b' enviar una créu per la seva sepultura.

Diumenje vá recorre alguns carrers de Barcelona un' altra professó de cucurullas.

¡Y encare dirán que 'l carnestoltas está en visible decadencia!

L' escena passa en una capital de provincia de Anducia y en las taulas de un teatro.

S' está representant *La Pasionaria*.

Lo gobernador entra al escenari per felicitar al primer galán, y 's topa ab un guindilla que ni 's pren la pena de saludarlo, nil' hi obra pas, com sembla que deuria ferho, tractantse de un superior.

—Escolti, ¿que no 'm coneix? pregunta 'l gobernador.

—No senyor, respon lo polisson.

—Donchs m' hauria de coneixe: soch lo gobernador de la provincia.

—Bueno. ¿Y á mi qué m' explica?

—¡Cóm s' entén! Vosté depén de la mèva autoritat y está obligat á respectarme.

—Jo no respecto més que al director d' escena ¿ho t'è entés?

—Donchs queda destituit del càrrech que desempenya.

—Pero Sr. gobernador ¿cóm haig de quedar destituit? ¿Qué no véu que soch un comparsa vestit de polisson?

Lo gobernador vá quedar ab un pam de nas.

A Gracia cada diumenje surt lo rosari de l' aurora.

¡Viva la gracia!

Mientras lo tal rosari no s' acabi com lo rosari de l' aurora.

Lo arcalde nou de Mataró ha prés una disposició important.

No ha construít cap abeurador, prenent la mida ab la seva persona, per veure 'ls matxos si hi arribarian.

Ni ha fet posar cap teuladeta sobre cap rellotje de sol.

Ni ha clavat cap rastellera de banyas á la paret, per fermar caballerias, dibent ab entussiasme, senyalant las banyas: «Tot aixó ha sortit del meu cap.»

Rés d' aixó. Aquestas glorias pertanyen totas al famós regidor Matèu.

L' arcalde de Mataró ha manat que 'ls serenos avants de cantar l' hora digan: ¡Alabado sea Dios!

Los vebins de Mataró poden dormir tranquils.

Han nombrat arcalde al Sr. Palau. ¡Alabat siga D u!

Demà destituirán al Sr. Palau. ¡Alabat siga Deu!

Succeheixi lo que succeheixi. ¡Alabat siga Deu!

Aquest any, lo mateix que l' anterior no sentirán á la societat de concerts.

Sembla que alguns socios s' han retret de pendre part en cap funció.

¡Ah, músichs, músichs! ¿Cuán seréu partidaris de l' armonia?

Al concejal Sr. Font al anar á entrá á Colón me l' hi ván robá 'l rellotje...

Una cosa no comprench. Y es com los lladres no se n' han endut encare 'l rellotje de cala Ciutat.

Dimecres á la tarde, ab motiu de anarlo á enterrar, lo Brusi no vá publicar edició.

Apunti Sr. Llauder.

¡A ca n Brusi ván á enterrarlo!

Diálech cullit al vol:

—¿Ahont vás Pepet?

—A Romea.

—¿Qué fán avuy?

—El fart de llenya.

Volia dir *El Haz de leña* de 'n Nuñez de Arce.

¡Qui fós tenor!

A Paris á n' en Gayarre l' hi donan mil duros per funció.

La baronesa de Rostchild, per pendre part en una festa l' hi ha ofert tres mil duros.

Y un empresari de Nova York n' hi ha ofert dos mil per funció, sense fixarli 'l número de las que hauria de cantar.

No hi ha més: quan torni á neixe, ó tenor, ó torero... ó capellá.

Hem rebut un exemplar de la *Revista de Barcelona* en 1883 representada al *Tivoli* ab molt éxit.

Val un ralet no més.

Durant l' última senmana hi ha hagut 21 atentats á la propietat, y ni un sol detingut.

Los lladres ja ho diuen:

—May hi havia hagut tanta seguretat com are.

L' arcalde ha destituit al segon comandant de municipals Sr. Vilaseca.

Era un funcionari zelós, actiu é inteligent.

Y sens dupte per aquest mateix motiu l' han destituit.

Una máxima traduhida de un periódich extranger: «Fins als 40 anys se viu per gosar: de 40 á 60 per curiositat: de 60 á 70 per indiferencia; y de 70 en amunt per costum.»

TRENÇA-CAPS.

XARADAS.

I.

—Mira Antón las tres amigas de que are fa poch parlava: la *Tres-quatre*, l' *Una-dos* y la *Prima-dos-tres-quarta*.
—M' agradan molt: la *Hu-dos* pèls colors de *hu-dos* que gasta;

la *Tres-quarta* per *quart-quatre* y la *Total* per *dos-quarta*.

KIN-FO.

II.

Hu tres hu-quart del casat *tres-hu-quarta* més *total* encare que ho haja explicat mal me sembla que m' hi explicat.

CRISTOFOL CRISPIN

SINONIMIA.

Tot la clau Pasqual de la tot de dalt.

EUDALT SALA.

MUDANSA.

Per sobre de l' aygua vá la tot ab a;
Al hivern hi sol havé la tot ab e;
Un aucellet hi trobí al tot ab i;
Es un fruyt que Deu n' hi dó la tot ab o.

MIRO MIRO.

TERS DE SÍLABAS.

Primera ratlla, horisontal y vertical, prenda de vestir.—Segona: utensili per anar á plassa: 3.ª lo qu' es la dona molt rarament.

CIUTADÁ NOY GRAN.

CONVERSA.

—Qué tal Joanet? No sabs alguna cosa de l' Artúr?
—Fá més de un més que no l' he vist; pero sé que 's casa molt aviat.

—Ab qui 's casa?

—Home, tú mateix ho has dit.

DIMONI-BLAU.

NIVELL.

Horisontal, vertical, diagonal de l' esquerra de baix á dalt y diagonal de la dreta de dalt á baix: un carrer de Barcelona.

J. C. LLAMPARONS.

GEROGLIFICH.

Pera
RRIGILI
V
LL LL

NAS DE PUNTA INGLESA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- XARADA 1.ª—*Xo-co-la-te*.
- Id. 2.ª—*Vi-o-la*.
- MUDANSA.—*Mana-Mena-Mina*.
- TRENÇA-CLOSCAS.—*Tallers*.
- LOGOGRIFO NUMERIC.—*Pistola*.
- ROMBO.—
M
C O R
M O R E T
R E S
T
- CONVERSA.—*Goma*.
- GEROGLIFICH.—*Per otis Olesa*.

¿HOME Ó DONA?

CAPRITXO CÒMICH-EXTRAVAGANT, EN VERS,

PER

C. GUMA.

Forma un elegant tomet en quart, imprés ab mol esmero sobre paper superior.

Preu: DOS RALS.

Se ven en la libreria de Lopez, Rambla del Mitj, 20, y demás principals librerias.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

—Tal com soch no puch anar...

No hi ha més, m' haig de adobar.

Ja comensa á haverhi tou.

Ah ja, ja... Per davant no hi falta res.

Ni per detrás tampoch.

Vegin com en un instant una dona 's vá engraixant.

Y are pèl carrer, vegin qui ho diria.